

Ze doen hun best het beeld van de domme voetballer te ontzenuwen. 'Als Cruijff geen voetballer was geworden, was hij nu waarschijnlijk minister van Buitenlandse Zaken.'

DE BIJTER & D

Maar de kreten dienen vooral ter opwaardering van het duo zelf. Over belangenverstrengeling, verlakkerij en het grote geld.

ARNO KANTELBERG

Eind jaren zestig werd Henk van Dorp, die in die dagen bij Radio Veronica werkte, gebeld door Frits Barend. De vijf jaar jongere Barend wilde voor een studentenblad de radioarbeid van Van Dorp beschrijven en verzocht om audiëntie. Nog diezelfde middag ontmoetten ze elkaar en Van Dorp, die weleens wat verhalen van Barend had gelezen, vroeg de jonge verslaggever of deze zich niet bij hem wilde voegen. „Het klikte meteen,” zouden ze later unisono beweren. „We vormen een organisch duo.”

De metamorfose van Barend & Van Dorp

Ze zouden in ieder geval niet meer scheiden als professioneel koppel.

Het radioprogramma dat ze voor Veronica maakten, heette *Sportief zijn en beter worden*. Henk van Dorp presenteerde. Lex Harding, toen collega-discjockey: „Henk was altijd een beetje leiding aan het geven. Frits werd meestal erop uitgestuurd, met een bandrecorder om zijn nek. Als je een beschrijving zou moeten geven, dan zou je kunnen zeggen dat Henk van de twee toch wel de denker was, en Frits meer de doener.”

Henk van Dorp had vóór zijn piratenperiode al radio-ervaring opgedaan bij ver-

schillende publieke omroepen. In 1966 verzorgde hij vanuit hotel Krasnapolsky voor de KRO het programma *Adam 66*. Henk Terlingen, tegenwoordig *anchor man* bij RTL 5, deed de presentatie. Toenmalig producent Bert de Winter herinnert zich dat Henk van Dorp gevoel had voor de juiste items. „Vóór de uitzending hadden we meestal een lijst met onderwerpen en hij wist er altijd precies die uit te pikken die òf veel publiciteit opleverden, òf zelfs op een rel uitliepen.”

De redactie wilde van *Adam 66* een spraakmakend programma maken en had wat dat betreft de tijd (1966) en de locatie (Amsterdam) mee. Maar na een jaar be-

sloot de KRO-leiding het programma te schrappen omdat het volgens De Winter 'te spraakmakend' was.

Henk Terlingen bleef in dienst van de katholieke omroep. Henk van Dorp belandde via Joost den Draayer (Willem van Kooten) bij Veronica. Zoals Barend Van Dorp had leren kennen door een interview, zo kwam Van Dorp aanvankelijk met Joost den Draayer in contact omdat hij hem interviewde voor de Nieuwe Linie. De twee raakten min òf meer bevriend en Den Draayer vroeg of Henk van Dorp niet bij Veronica wilde werken. Bij die omroep werkte men meestal onder pseudoniem. Omdat Henk, die eigenlijk Bongaarts als

Rijkaard verklaarde later: 'Barend kwam als vriend, wij raakten aan de praat en hij vertelde van een traumatische ervaring uit zijn jeugd. Hij vroeg of ik die vanwege mijn huidkleur ook niet had. Er werden wat privé-zaken opgerakeld. En wat bleek later: van dat gesprek is een coverstory voor Nieuwe Revu gemaakt.'

achternaam draagt, uit het dorpje Eemnes komt, vond Joost den Draayer de naam Henk van Dorp wel een geinig idee. Die naam heeft hij tot op de dag van vandaag aangehouden.

Het programma dat Henk van Dorp met Joost den Draayer voor Veronica maakte, heette *Help, er zit een olifant in de tram*. Het was, zoals toenmalig discjockey Ad Bouman omschrijft, 'nogal een onzinprogramma'. Bouman: „Tussen de platen door gebeurden er allerlei rare dingen. Henk ging bijvoorbeeld een keer op oudejaarsavond achter zijn zwager aan met een bandrecorder. Op de radio hoorde je dan hoe die man met de minuut beschonkener werd.

„Soms was Joost den Draayer bezig een plaatje aan te kondigen en dan begon Henk er ineens doorheen te schreeuwen. Hij is ook de uitvinder van de kreet Unga!, waarmee Joost beroemd is geworden. Die kon je toen in elke discotheek horen. Henk had van die kwajongensachtige fratsen. Bij Veronica vonden ze hem een raar ei, maar het was een heel leuk programma.”

Bij Veronica startte Henk van Dorp in 1969 het sportprogramma *Sportief zijn en beter worden*. Het brak met de stoffige benadering van sport, die in Hilversum gewoon was en trok in de beste jaren zo'n anderhalf miljoen luisteraars. Zoals gezegd voegde Frits Barend zich toen bij hem.

Het duo was een vreemde eend in de Veronica-bijt. Al was het maar omdat ze voor dat ene radiouur op zondagmiddag de hele week in touw waren. Lex Harding: „Dat vonden wij volstrekt belachelijk. Ik maakte in mijn eentje al zo'n vijftientig uur radio per week. Bij ons was het zo dat we eerst een programma maakten en daarna eens erover nadachten. Zij gingen eerst nadenken en dan het programma maken. Dat was vrij uniek.”

Van Dorp was zelfs nog korte tijd programmaleider bij Veronica, samen met Rob Out. Harding: „Henk had nogal wat overmacht — hij mocht graag een beetje de intellectueel uithangen — en veroverde zo een bepaalde positie. Hij had ook heel zinnige dingen te vertellen over radiomaken en daarom werd hij programmaleider. Ik heb veel van hem opgestoken, maar dat leiding geven ging hem toch minder af. Dat knapte af op intriges. Want daar was Henk wel goed in: mensen tegen elkaar uitspelen. Hij is een intrigant, voortdurend bezig om mensen op het verkeerde been te zetten. Dat leverde spanningen op tussen hem en verschillende discjockeys.” En dat betekende het einde van Van Dorps rol als chefje. In 1972 werd het programma beëindigd en het duo vertrok bij Veronica.

Van Dorp beweerde later dat hij zich niet kon verenigen met de rol van Veronica bij het bom-incident op het schip van Radio Caroline, maar dat incident speelde nádat Barend en Van Dorp waren vertrokken. „Henk is gewoon vertrokken omdat-ie meer geld kon verdienen,” meent Lex Harding. En dat was bij Vrij Nederland.

Barend en Van Dorp hebben zich daarna vrijwel uitsluitend met hun grootste interesse, sport, beziggehouden. Zowel op radio, televisie, als bij de schrijvende pers. Sport is in hun ogen een 'ondergewaardde aspect van de vaderlandse cultuur' en in vraaggesprekken doen ze beiden hun best het beeld van de domme voetballer te ontzenuwen. „Als Crujff geen voetballer was geworden, was hij nu waarschijnlijk minister van Buitenlandse Zaken,” stelde Barend eens. Maar dergelijke kretten dienen vooral ter opwaardering van hun eigen werk. Ze beseffen zelf maar al te goed dat in negen van de tien gevallen de geblesseerde rechtsback intellectueel de mindere is.

Barend en Van Dorp wisten zich van andere verslaggevers te onderscheiden door hun niet-gezagsgetrouwe en niet-onderdanige opstelling ten aanzien van topsporters en sportbonzen, en dat is — nog altijd — redelijk uitzonderlijk in de Nederlandse journalistiek. Het zijn harde werkers, met een fabuleuze dossierkennis, en ze zijn altijd op zoek naar een afwijkende invalshoek.

Daarnaast zijn hun journalistieke talenten onmiskenbaar. De aanpak van Barend en Van Dorp draait om timing; op het juiste moment bij de juiste persoon aankloppen. Daar heeft met name Henk van Dorp een voelspriet voor. Daarbij vullen ze elkaar uitstekend aan. Barend is de bijter, de zwoeper. Van Dorp zit op het vinkentouw om, zoals zijn vriend Henk Terlingen vertelt, 'mensen volledig op het verkeerde been te zetten, zonder dat ze overigens het vertrouwen in hem verliezen'.

De rolverdeling zoals in het begin geschetst, keert terug in hun schrijvende *modus operandi*. Barend is de noeste stukjes-tikker. Van Dorp zit er altijd een beetje afzijdig bij, af en toe aanwijzingen docerend en aan zijn pijp trekkend (zoals Van Dorp ook af en toe naar het derde elftal van SC Buitenveldert komt kijken om zijn kompanen Barend, volgens ploegmaten een vreselijk fanatieke libero, te aanschouwen).

Maar in de loop der jaren is er een belangrijk aspect bijgekomen: contacten, hoogstwaarschijnlijk de beste contacten in de Nederlandse sportwereld. En in het onderhouden van die contacten gaan ze erg ver. Dan kan er bijvoorbeeld een situatie ontstaan waarin journalist Barend na af-

loop van de wedstrijd Nederland-Noorwegen de in Oranje debuterende speler Ulrich van Gobbel om zijn hals valt in de catomben van het Feyenoord-stadion. Het is niet voor niks dat voormalig Vrij-Nederlandcollega Martin van Amerongen sterk het idee heeft 'dat Barend en Van Dorp onderdeel zijn geworden van het circuit waarover ze berichten'. Dan kan er ook weleens een situatie ontstaan waarbij ze hun journalistieke macht misbruiken.

Toen ze in maart 1987 de overstap maakten van Vrij Nederland naar Nieuwe Revu, schokten ze de Nederlandse sportwereld met een interview met Ruud Gullit. De vedette van PSV, een uitgesproken diplomaat, deed in dat gesprek zéér extreme uitspraken en het duo werd geprezen voor hun prestatie. Maar wat niemand wist, was dat het kwartet Gullit, zijn zaakwaarnemer Cor Coster, Barend en Van Dorp de handen had ineengeslagen om een transfer van de stervoetballer te bewerkstelligen. Gullit had bij PSV nog een contract tot 1990, maar hij wilde naar Italië en dus moest er een breuk worden geforceerd. Het interview in Nieuwe Revu zorgde ervoor dat Gullit niet meer te handhaven was bij de Eindhovense club en hij kon richting AC Milan vertrekken. Het opzetje van de combine was geslaagd.

Het is vaker voorgekomen dat er een

waas van belangenverstrengeling over hun functioneren hing. Met name Frits Barend heeft kerven in zijn geweerwolf.

Zo was hij dit jaar bijvoorbeeld publicrelationsman voor de Sportstichting Maccabi. Die stichting is het overkoepelende orgaan van alle Maccabi-sportverenigingen (waarvan men lid kan worden als vader en/of moeder joods is) in Amsterdam en om de vier jaar wordt er in Israël een grootse meeting, de Maccabiade, gehouden. Deze zomer vertrokken wederom zo'n honderd Nederlandse sporters naar Israël en Frits Barend had, naast vele joodse zakenmensen, zitting in het organiserend comité als PR-vertegenwoordiger.

In die positie heeft hij Conny Mus, correspondent in Israël voor RTL, meermalen met nadruk verzocht om de Nederlandse ploeg te filmen en beelden door te sturen naar Nederland. Mus zochtte niet (omdat de Maccabiade journalistiek gezien volkomen oninteressant is), ook al was degene die hem voor het karretje wilde spannen een coryfee van de omroep die zijn boterham belegt. De macht van Frits Barend binnen RTL is groot.

In zijn eentje wist de sportjournalist de komst van Theo van Gogh naar de nieuwe zender RTL 5 tegen te houden. Van Gogh scoorde met zijn interviewprogramma *Een prettig gesprek* op de Amsterdamse televisiezender AT5 hogere kijkcijfers dan Ischa

Meijer. En RTL, dat op zoek was naar een praatprogramma voor hoger opgeleide mannen, had in huize-Van Gogh met de interviewer al over een mogelijke betrekking gesproken. Toen Frits Barend daar lucht van kreeg, heeft hij zich onmiddellijk tot de RTL-top gewend met de waarschuwing: „Als Van Gogh komt, stap ik op.” Barend meent in Van Gogh namelijk een antisemiet te herkennen. Ischa Meijer presenteert nu driemaal per week een praatprogramma op RTL5.

Een andere kwestie waarin Barend zich dubieus opstelde, speelde langer geleden. Op de dag na de vijftienvingstige verjaardag van Ajaxspeler Frank Rijkaard kwam journalist Barend langs met een cadeautje. Verscheidene malen drukte hij de Amsterdamse voetballer op het hart dat hij niet 'als journalist' op bezoek kwam en ook niets zou opschrijven. In Het Parool verklaarde Rijkaard later: „Hij kwam als vriend, wij raakten aan de praat en hij vertelde van een traumatische ervaring uit zijn jeugd. Hij vroeg of ik die vanwege mijn huidkleur ook niet had. Er werden wat privé-zaken opgerakeld. En wat bleek later: van dat gesprek is een coverstory voor het blad gemaakt.” Dat blad was Nieuwe Revu en de man die 'als vriend' kwam, was Frits Barend.

De affaire is later volgens Barend uitge-

Juni 1977: Van Dorp & Barend in de VN-burelen

praat, maar Rijkaard wordt voor interviews tegenwoordig veelal benaderd door Henk van Dorp. De fascinatie die Barend hier tentoonspreidde voor vermeende discriminatiezaken is opmerkelijk en ook bij de volgende kwesties aan de orde.

Eind 1987 was toneelminnend Nederland in rep en roer omdat de Rotterdamse theaterschool *Het vuil, de stad en de dood* van Rainer Werner Fassbinder wilde opvoeren. Een aantal mensen was verontwaardigd omdat het toneelstuk antisemitisch zou zijn en Frits Barend, die joods is, schaarde zich in de frontlinie van het protest.

Het openbaar ministerie oordeelde dat het stuk niet antisemitisch was. Maar waarschijnlijk toonaangevend in haar oordeel was Renate Rubinstein. In haar Tamar-column in Vrij Nederland was ze in eerste instantie zeer negatief, maar na lezing van de tekst van *Het vuil* schreef ze 'dat het stuk welaans niet alleen niet antisemitisch, maar ook nog heel goed zal blijken te zijn'. Over demonstranten als Frits Barend, die verdere opvoering van het stuk onmogelijk maakten, schreef ze: „En ze wilden hun ouders en grootouders laten zien hoe zij zich gedragen zouden hebben in de bezettingstijd of voordien al.”

De rol van Frits Barend in de Fassbinderzaak gaat echter verder dan het meehuilen met de wolven. Na de verstoorde première van het stuk waren de officiële vertegenwoordigers van de joodse gemeenschap om tafel gaan zitten met de theatermakers. Toenmalig regisseur Johan Doesburg: „Het compromis dat we bereikten was het spelen van een besloten voorstelling, waarbij de joodse vertegenwoordigers het toneelstuk zelf konden zien en beoordelen. Ze stelden echter één voorwaarde: onder geen beding mochten er journalisten aanwezig zijn. Dus mensen als Max Arian van de Groene Amsterdammer en Renate Rubinstein mochten niet binnen. Frits Barend mocht er om onduidelijke redenen wel bij zijn. En wat ik die man nooit zal vergeven is dat-ie er vervolgens toch over schreef in Nieuwe Revu. Tegen alle afspraken in. Afspraken die de joodse vertegenwoordigers nota bene zelf hadden afgedwongen! Dat vergeef ik 'm nooit. Voor mij is die man dood. En dat schrijf je met d-o-o-d.”

Barend ging nog wel de zojuist door een neofascistische bende vrijgelaten Jules Croiset ophalen uit Brussel, maar toen kort daarna duidelijk werd dat de acteur zijn ontvoering zelf in scène had gezet, liet Barend hem onmiddellijk vallen.

Drie maanden geleden was er een nieuwe affaire. Tijdens een vriendschappelijk duel tussen Feyenoord en een Helderse

selectie sloeg een Feyenoordspeler de Helderse aanvoerder Ronald Schouten een gebroken kaak. Het speculeren over de dader van de kaakslag werd een nationaal gezelschapsspel.

In de periferie van alle commotie omhulde de Helderse speler Igor Beuker dat na afloop van de chaotische wedstrijd Frits Barend, die als toeschouwer aanwezig was, de scheidsrechter zou hebben bewerkt om geen rapport op te maken. Daarnaast zou de RTL-journalist volgens Beuker tegen enkele donkere Feyenoorders hebben gezegd: „En als hiervan toch een zaak wordt gemaakt, moeten jullie zeggen dat die amateurs jullie discrimineerden.” Barend zou zich ermee hebben bemoeid omdat een van de genoemde daders, jeugdspeler Harvey Esajas, verkering heeft met zijn dochter. Inmiddels is deze jonge verdediger door Feyenoord zelf min of meer als dader naar voren geschoven, maar nog niet veroordeeld. Frits Barend noemt de beweringen van Beuker 'schandelijke leugens'.

Opvallend is echter dat de twee media waarbij Barend werkzaam is, RTL en Nieuwe Revu, lange tijd geen aandacht aan 'Heldergate' besteed hebben. Vier weken terug deed de tuchtrechter van de KNVB uitspraak over de rol van Feyenoorder Ulrich van Gobbel, en bij die gelegenheid meende Frits Barend op het trainingsveld zijn aanstaande schoonzoon extra kritisch te moeten interviewen voor zijn televisieprogramma. Het lag er echter wel erg duimendik bovenop dat-ie zichzelf wilde vrijpleiten van subjectiviteit in deze zaak. Zijn rol werd er zeker niet geloofwaardiger door.

Wat Barend in dit soort situaties mist, is het relativiseringsvermogen van zijn vriend Van Dorp, die met één grap het ijs kan breken. Hij mist het vermogen om gewoon een keer Unga! te roepen.

Frits Barend en Henk van Dorp hadden waarschijnlijk in journalistieke zin hun beste periode bij Vrij Nederland. Voor dat weekblad maakten ze prachtige interviews. In een overmoedige bui lieten ze zich eens ontvallen dat het een eer was om door hen geïnterviewd te worden, en dat was eerlijk gezegd niet eens zo ver bezijden de waarheid. Maar ze bekwaamden zich ook op het gebied van de onthullingsjournalistiek. Zo legden ze bijvoorbeeld de zwart-geldpraktijken bij voetbalclub FC Utrecht bloot. Reden waarom later Eric Vilé, die overigens geen schuld droeg, aftrad als voorzitter van het sectiebestuur betaald voetbal van de KNVB.

Daarnaast stortten ze zich ook op buiten-sportse onderwerpen. Martin van Amerongen kan zich nog een memorabel

interview voor de geest halen dat zijn voormalige collega's met Jan Wolkers maakten. „Dat was voor het kerstnummer en in dat artikel werd in extenso beschreven hoe de beeldhouwer annex schrijver 'het' zeven keer per dag 'deed'. Wolkers illustreerde het verhaal ook met allerlei standen en dat kwam in dat artikel geheel tot uiting. Bij evaluatie bleek dat het vrouwelijke deel van de redactie echter nogal geschokt was door deze vrouwonvriendelijke, masculiene berichtgeving. Ik vond het wel grensverleggend.”

In de broederstrijd die zich echter in de jaren tachtig bij Vrij Nederland ontspan, stonden de twee sportverslaggevers lijnrecht tegenover de hoofdredactie. Adjunct-hoofdredacteur Joop van Tijn was zelfs niet meer *on speaking terms* met beide redacteuren, zeker niet nadat hij een passage uit een verhaal van Barend en Van Dorp had laten schrappen. „Maar dat was,” aldus Martin van Amerongen, „slechts een minuscuul bouwsteentje in de enorme strijd die bij VN was ontbrand.”

In 1987 hadden Barend en Van Dorp genoeg van alle bonje en ze trokken de deur van het VN-gebouw aan de Raamgracht definitief achter zich dicht. Maar ze wisten welke kant ze op moesten, want op de Stadhouderskade wachtte Nieuwe Revu met een buidel vol geld. In slopende besprekingen in de restauratie van het Amstelstation werden de sterreporters over de streep getrokken door hoofdredacteur Derk Sauer.

Barend en Van Dorp gaven volgens Sauer de fletse Nieuwe Revu de *upgrading* die het nodig had. Maar twee jaar later stond RTL-Véronique op de stoep, met een nog grotere buidel geld.

Jos Kuijer, tot twee jaar geleden chef sport bij RTL: „We begonnen toen net met Véronique en wisten niet op wat voor manier we iets aan sport konden doen. Ik heb toen het idee geopperd om Barend en Van Dorp te vragen. We zijn gaan onderhandelen en dat heeft nogal lang geduurd. Dat ging met name over kleine details als het uitzendtijdstip, of ze ook betaald zouden krijgen voor redactievergaderingen, dat soort dingen.”

Toen ook Nieuwe Revu had ingestemd, kwamen Barend en Van Dorp over de brug. Maar niet voor een habbekrats. Lex Harding was toen nog directeur van RTL-Véronique en voerde de onderhandelingen met het duo. „Er was vrij veel geld mee gemoeid en ik weet zeker dat de Luxemburgers (Freddy Thyès, Henri Roemer) niet akkoord zouden zijn gegaan met de verplichtingen in dat contract als ik ze het gevraagd had. Maar ik lag toen redelijk over-

hoop met die mensen en ik dacht: och, ik ben hier toch weg, laat ik maar snel mijn handtekening zetten. Het was de laatste handtekening die ik zette."

Het programma heette in eerste instantie *Match: Barend en Van Dorp* en startte op een koude zaterdagavond in december met een kijkdichtheidscijfer van 0,3. De kijkdichtheid liep echter geleidelijk omhoog, resulterend in recente scores tussen de 8 en de 9, wat betekent dat meer dan 1,1 miljoen mensen erop afstemmen.

Voordat ze naar RTL kwamen, hadden ze een jaar bij de NOS aan het achtergrondprogramma *Sport Studio* meegewerkt. „Maar,” vertelt Jos Kuijer, „dat werkte niet zo goed — om het maar eens mild uit te drukken — omdat ze ingebed waren in een redactie waarin de sterke persoonlijkheden van *Studio Sport* ook hun ei kwijt wilden. Frits en Henk voelen zich het prettigst als ze zelf prominent aanwezig zijn.”

Het succes van het nieuwe programma was overweldigend. RTL vaardigde het koningskoppel zelfs af naar Montreux, waar het overigens buiten de prijzen viel. Het feit dat ze ook voor de categorie Personalities werden genomineerd is tekenend. Kees Jansma, chef sport bij de NOS: „Wat zij doen is amusement, het draait om Barend en Van Dorp. Bij de NOS zou dat niet kunnen, daar draait het niet om Jansma of Smeets. Daar draait het om de sport.”

Het maakt het succes er niet minder om. Barend en Van Dorp worden tegenwoordig zelfs opgepikt door 'de bladen' en ze hebben eigen BV'tjes om het fikse RTL-inkomen fiscaal gunstig op te vangen. In 1989 zijn ze bij de commerciële omroep als journalist gemetamorfoseerd, en er als Bekende Nederlander uitgerold.

Het werk voor Nieuwe Revu is steeds meer op de achtergrond geraakt. Hoewel ze zelf beweren dat er geen overlapping bestaat tussen de produktie voor beide werkgevers, duiken in de rap in elkaar gezette verhalen voor Nieuwe Revu (op geen enkele manier vergelijkbaar met het VN-niveau) regelmatig eerder bij RTL aangekaarte onderwerpen op. Vorige week mocht hun eigen RTL 5-regisseur in een verhaal van Barend en Van Dorp uitgebreid in Nieuwe Revu uitleggen hoe de televisieregistratie van Nederland-Engeland (copyright RTL 5, presentatie Barend en Van Dorp) in zijn werk was gegaan. Het RTL-virus van zelfbevlekking heeft zich ook bij hen genesteld.

De kijkcijfers blijven stijgen, hun glamour-status van Bekende Nederlander wordt steeds mooier opgepoetst, maar het is geen eer meer om door Barend en Van Dorp te worden geïnterviewd. ■

DIRK WIANDA

De slottune klonk al, maar we hoorden de voetballer, doelend op de Messias, nog zeggen: „Ik hoop maar dat Ie gauw zal komen.” Doelpunt voor de EO, in blessuretijd! „Ik hoop het ook,” voegde de evangelist eraan toe, alsof dat niet al vanzelf sprak.

Het mooiste van die hele lange televisievoetbalavond was de wedstrijd Gullit-Binnendijk. De eerste helft werd uitgezonden voor Ajax-Besiktas, de tweede voor FC Porto-Feyenoord. Laat het maar aan de EO over zijn gasten optimaal te exploiteren.

De eerste helft verliep vlak en voorspelbaar; de partijen waren aan elkaar gewaagd en leken met een nul-nulletje genoeg te nemen. In de tweede helft kwam het vuurwerk.

Binnendijk is sterk in de provocatie. Ik volgde hem al toen hij als een flasher in zijn lange regenjas nietsvermoedende voorbijgangers in winkelcentra besloep met de zachtgevooisde vraag: „Wil je even met me praten?” Dat het praatje over God ging, werd de overrompelde passant later pas gewaar.

„Je bent wel zuinig op je binnenkant, hè?” suggereerde hij Gullit. „Je beseft dat je je lichaam kwijtraakt. Denk je dat de binnenkant overblijft? Dat er wat is na het leven?”

„Ik hoop het,” antwoordde Gullit. En, wijzend op zijn benen: „Ik zeg altijd: doe het maar goed hier, want je weet maar nooit.” En de kern van alle geloof rakend: „Ik zou best willen geloven, maar ik kan het niet bewijzen.”

Ze zaten lekker in het zonnetje op de grasmat van AC Milan's trainingscentrum Milanello. Gullit werd gefilmd door de mazen van het doelnets heen, om te onderstrepen dat het hier een voetballer betrof. Hij was als gebruikelijk speels en, met dat Amsterdamse accent, ontwapenend. Maar kijk uit.

Binnendijk vloerde hem bijna door zijn verongelukte vriend Jerry Haatrecht in de strijd te werpen. Tranen verdrongen zich achter Gullits ogen, maar precies op dat moment wist hij zoals het in voetbalverlagen heet de bordjes te verhangen, het initiatief naar zich toe te trekken en zelf de vragen te stellen.

„Je zei net dat er iets na de dood is,” informeerde hij. „Hoe zie je dat dan? Als een mens zoals nu of als iets anders?” „Aan de Andere Kant zijn we sowieso zoals we moeten zijn,” hield Binnendijk zich op de vlakte, maar daar nam Gullit geen genoegen mee. „Is dat leven vlees en bloed of alleen maar spirit?” hield hij aan. „Allebei, denk ik,” zei Binnendijk, nu geheel in de verdediging gedrongen.

„In een wereld zoals dit?” „Nee, niet zoals dit. Een wereld die goed is.”

„Maar wel zoals dit...” persisteerde Gullit, om zich heen wijzend naar de goal, de witte lijnen, het groene gras. „Ja,” zwichtte Binnendijk.

„En ik zou ook weer kunnen gaan voetballen,” scoorde Gullit. „Ja, denk ik,” gaf Binnendijk zich gewonnen.

Zo weten we nu, dank zij Ruud Gullit, hoe het hiernaals eruitziet: als een voetbalveld op een zonnige najaarsmiddag, het pasgemaakte gras fris geurend, de mat nog maagdelijk, in een wereld zonder rode kaarten, schorsingen en voetbalvandalen!

Alleen wil ik nog weten of je eruit kunt degraderen.

JOHN JANSEN VAN GALEN